

BLAUWDRIK STEDENBOUW

Het ontwerp bureau Blauwdruk Stedenbouw is na een wedstrijd uitgekozen om een masterplan te ontwerpen voor Destelheide. Dit masterplan omvat een algemene visie over waar het met de infrastructuur en het landschap van ons domein naar toe moet, zodat Destelheide er nog veertig jaar tegenaan kan. Wij spraken met Peggy Totté en Els Nulens, de twee dames van Blauwdruk Stedenbouw.

Vertel eens wat meer over Blauwdruk Stedenbouw? Wat zijn jullie uitgangspunten en welke projecten hebben jullie in het verleden al gedaan?

Peggy Totté: "We zijn een bureau met focus op stedenbouwkundige projecten. Iedere opdracht benaderen we zowel vanuit architectuur, stedenbouw als landschap. Els en ik zijn allebei stedenbouwkundige en werken in de projecten die we doen steeds samen met architecten en landschapsarchitecten. Meestal worden we gevraagd om masterplannen te ontwerpen waarin we mee nadenken over de globale structuur van het terrein, de architectuur die er in gepast kan worden en de gewenste fasering van de uitvoering. Wij creëren het algemene kader en leggen de krijtlijnen vast."

Els Nulens: "Eerder deden we als architect bijvoorbeeld al de uitbreiding van het cultuurcentrum Zwaneberg van Heist-op-den-Berg. Daarna werden we ook gevraagd om het cultuurplein voor de schouwburg onder handen te nemen en uiteindelijk hebben we de hele heraanleg van het centrum van Heist-op-den-Berg en van de stationsomgeving ontworpen."

Peggy: "We maken ook vaak masterplannen voor scholen. Daar is de inzet vooral de architectuur en is het landschap bijkomstig."

Els: "Vlaanderen is zo bebouwd dat we als stedenbouwkundige eigenlijk overal kunnen ingeschakeld worden. Als ontwerp bureau maken we een diepgaande analyse van het terrein waar we aan de slag kunnen. We proberen zelfs oplossingen aan te reiken voor problemen waarvan de opdrachtgever niet eens wist dat hij die problemen had (lacht). Meestal werken we op vraag, maar soms doen we ook mee aan wedstrijden, zoals voor het masterplan van Destelheide. Dat is wel moeilijker omdat je je aan de wedstrijdprocedures moet houden en maar op bepaalde momenten vragen kan stellen aan de opdrachtgever."

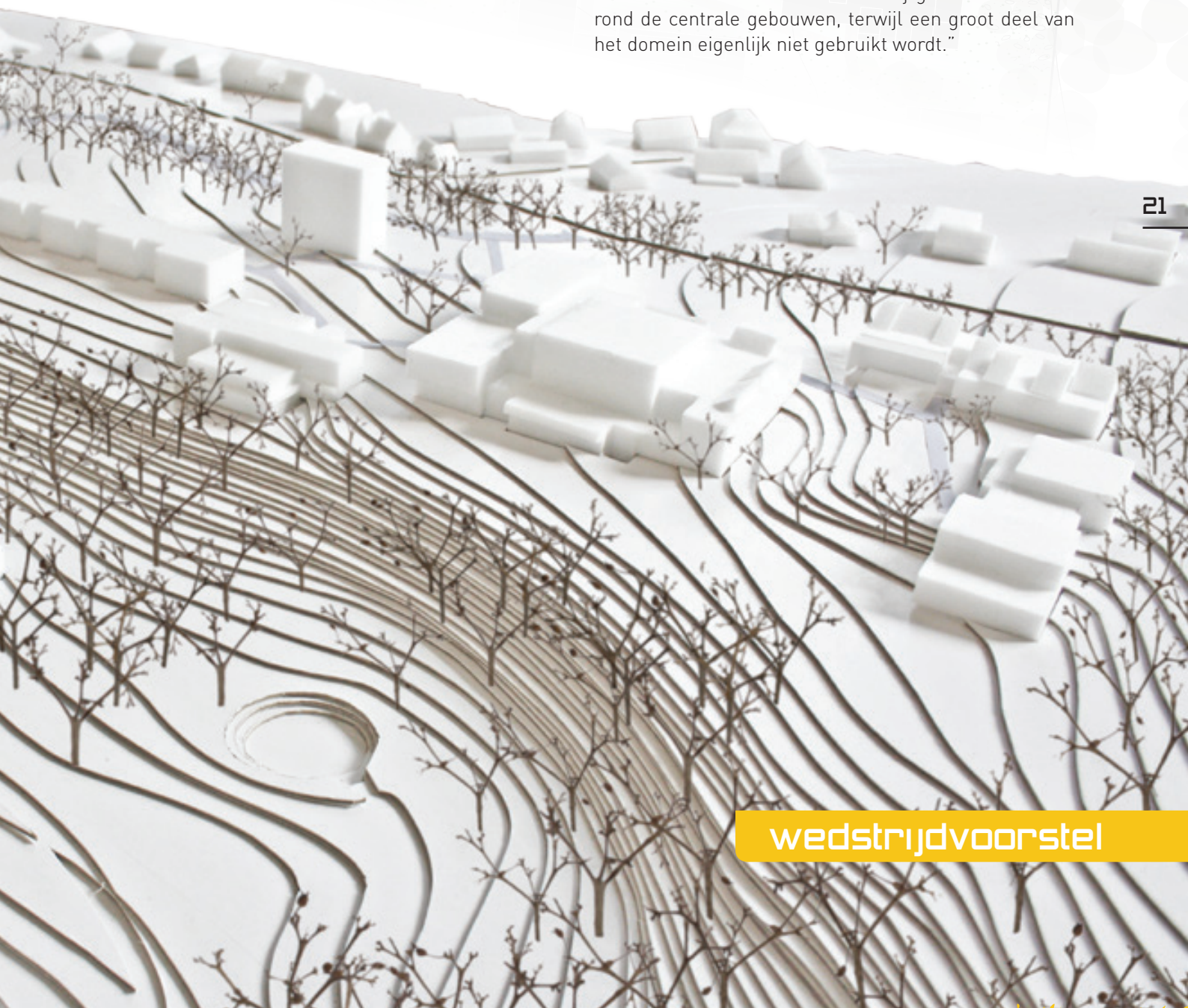
Peggy: "Wat je tijdens de ontwerpfase van een wedstrijd gedurende drie maanden in jouw ivoren toren uitgedacht hebt, blijkt soms niet te stroken met de drijfveren van de opdrachtgever. Zo zijn er ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel waarmee we uitgekozen zijn om het masterplan van Destelheide te ontwerpen, al een aantal zaken veranderd."

Els: "In zo'n gevallen spelen we wel in op de vragen van de opdrachtgever. Maar je moet natuurlijk ook geen kameleon willen zijn en trouw blijven aan je eigen uitgangspunten."

Wat was jullie eerste indruk van Destelheide?

Els: "Ik ben hier vroeger vaak geweest, dus ik ben heel blij om nu zelf op dit terrein aan de slag te kunnen gaan als ontwerper. Maar het is toch al bijna twintig jaar geleden dat ik als jongere in Destelheide kwam, waardoor mijn herinneringen wat gekleurd zijn. Ik was nu wel verbaasd om te zien dat er bijvoorbeeld zowel gele, groene, blauwe als oranje deuren terug te vinden zijn in Destelheide. Doorheen de jaren zijn er allerlei kleine opknappwerken geweest waarbij er maar weinig coherentie was."

Peggy: "Ik was nog niet in Destelheide geweest. Toen ik hier tijdens de ontwerpfase van de wedstrijd voor het eerst kwam, viel het me op dat het kleiner was dan ik me had ingebeeld op basis van de luchtfoto's. Dat komt omdat het leven in Destelheide vrij geconcentreerd is rond de centrale gebouwen, terwijl een groot deel van het domein eigenlijk niet gebruikt wordt."

masterplan

Wat vinden jullie sterk en krachtig aan de oorspronkelijke architectuur van Destelheide en willen jullie zeker behouden?

Els: "We zijn heel blij dat architect Paul Felix er niet voor gekozen heeft om één gebouw te plaatsen, maar net alles heeft uitgespreid over verschillende paviljoenen in het landschap. Dat spanningsveld tussen natuur en cultuur is heel interessant. De gebouwen zijn heel brutalistisch ontworpen, waarbij vooral de esthetiek centraal staat."

Peggy: "We willen zo weinig mogelijk proberen te raken aan de buitenkant van de gebouwen van Destelheide. Respectvol omgaan met de oorspronkelijke architectuur betekent voor ons echter niet dat we niets willen veranderen. De randvoorwaarden zijn ondertussen erg veranderd. Als je alleen al kijkt naar de centrale plaats die de auto veertig jaar geleden in nam... Daarmee kon je toen zelfs tot vlak voor de slaapkamers rijden."

Els: "Paul Felix is jammer genoeg overleden, maar we zijn wel met Paul Deroose, die de oorspronkelijke landschapsarchitectuur heeft ontworpen, op het domein geweest. Heel interessant om te horen wat de uitgangspunten en de context waren waarin toen keuzes werden gemaakt."

Wat zijn de grote lijnen in het masterplan waaraan jullie werken?

Els: "Destelheide heeft nu veertig jaar goed gedraaid, wij willen het een nieuw elan geven voor de komende veertig jaar. In de paviljoenstructuur van Paul Felix willen wij nog verder gaan. Zoals Peggy al zei, geeft het domein een erg geconcentreerde indruk. Van de 7ha wordt er op dit moment maar 3,5 daadwerkelijk gebruikt. Wij willen het terrein 'oprekken' en de aanwezige ruimte optimaal inzetten. In Vlaanderen is ruimte sowieso erg zeldzaam, dus we denken dat we op dat vlak in Destelheide wel een verschil kunnen maken."

Peggy: "Nu is het zo dat je wanneer je aankomt in Destelheide, je meteen op het hoofdgebouw loopt. Ook wanneer je van de ene naar de andere kant van het domein wil, moet je om dat massieve gebouw heen."

Els: "In een van onze voorstellen zouden we graag een doorgang maken onder het hoofdgebouw, zodat het domein transparanter wordt. We willen ook een nieuwe relatie tussen de gebouwen ontwikkelen. Nu liggen de gebouwen allemaal naast elkaar, maar we denken dat die wisselwerking dynamischer kan door het nieuwe slaapgebouw op een strategische plaats in te planten."

Peggy: "Tegelijkertijd willen we Destelheide ook een stuk exclusiever maken. We houden van het idee dat Destelheide een soort kunstenaarsklooster is dat afgescheiden is van de buitenwereld. We willen Destelheide meer afschermen van wat voor ons het minst mooie stuk van het terrein is, namelijk de Destelheidestraat, en meer openstellen naar de vallei, die in de loop der jaren dichtgeslibt is.

We willen het landschap 'opruimen' en de vergezichten verbeteren."

Els: "In alles wat we voorstellen, willen we de steeds de beleving van Destelheide centraal stellen."

Peggy: "Daarnaast vinden we ook de duurzaamheid ontzettend belangrijk. We zouden graag de energiefactuur van Destelheide door twee gedeeld zien worden."

Els: "Zoals gezegd proberen we zoveel mogelijk van de buitenschil en de esthetiek af te blijven, maar willen we aan de binnenkant wel heel wat verduurzamen. Dat is ook duurzaam: laten staan wat goed is, namelijk de gebouwen, maar ze toch een heel stuk meer energetisch verantwoord maken. Het nieuwe slaapblok kadert hier ook in: we zouden dit graag compacter willen bouwen dan de slaapblokken nu, die erg gespreid zijn over het domein. Het is niet zo dat we de skyline van Destelheide willen veranderen, maar we willen wel een hedendaags element toevoegen."

Peggy: "We proberen heel integer te zijn als ontwerper."

Els: "Je zou bijna het gevoel moeten hebben dat we hier niet geweest zijn. Wij willen de ruimte en de mogelijkheden creëren waarin anderen creatief kunnen zijn: zonder dwang, zonder oplegging."

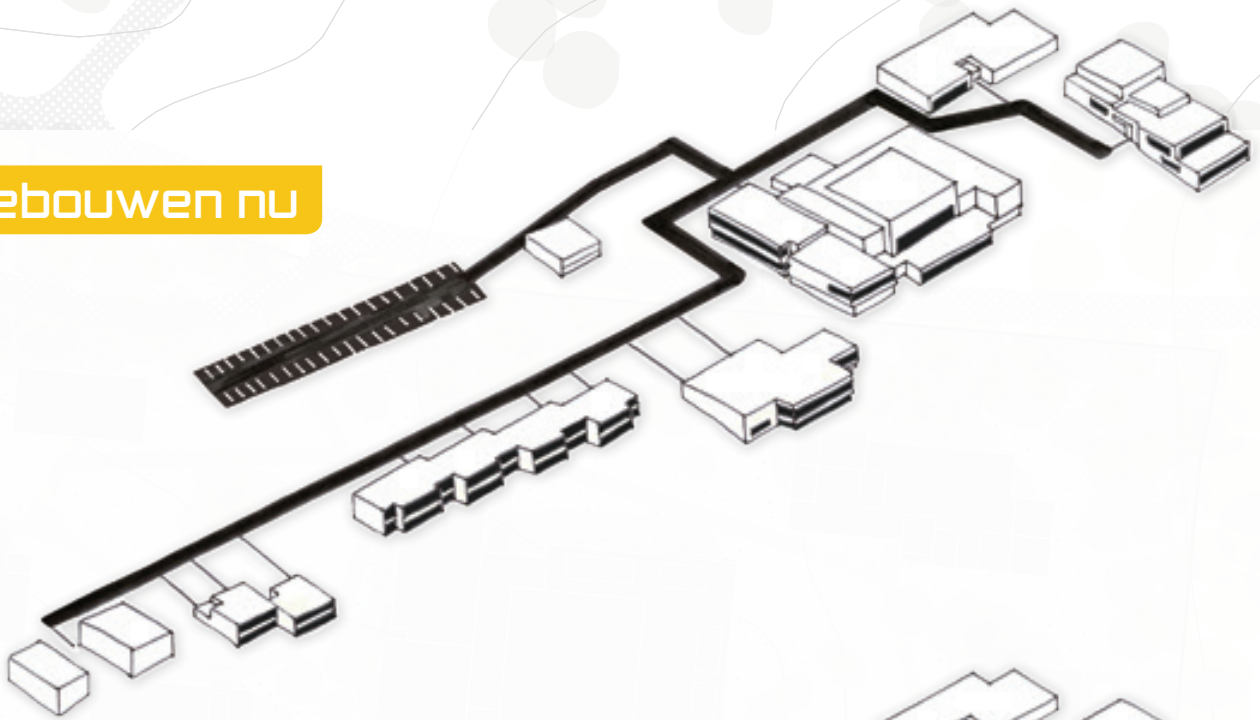
Peggy: "Dat is allemaal niet zo gemakkelijk uit te leggen in woorden, omdat wij vooral met beelden en maquettes werken natuurlijk (lacht)."

We zijn heel benieuwd naar jullie plannen!

■ Filip Tielens

gebouwen nu

gebouwen straks?

